

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักที่มีอายุตั้งแต่ 60-79 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลเชิงราชประชานุเคราะห์ จำนวน 28 ราย ระหว่างเดือน เมษายน ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2555 เลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดดังนี้ คือ ได้รับการวินิจฉัยมีภาวะกระดูกสะโพกหักโดยไม่มีการหักของกระดูกในตำแหน่งอื่นและอยู่ในระยะภายหลังการผ่าตัดวันที่ 3 มีสภาวะจิตปกติโดยประเมินจากแบบทดสอบสติปัญญา (mental status questionnaire) ของคานัน โกลด์ฟาร์บ พอลแลค และเพค (Kahn, Goldfarb, Poolack, & Peck, 1960) มีคะแนนไม่น้อยกว่า 8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันช่วยเหลือตนเองได้ โดยมีคะแนนความสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันจากการใช้เครื่องมือบาร์เทิลเอดีแอล (The Barthel ADL Index) ตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป สามารถเข้าใจและสื่อสารภาษาไทยได้ ไม่มีโรคที่เป็นอันตราย ได้แก่ โรคระบบหายใจล้มเหลว โรคหลอดเลือดสมอง อัมพาตของกล้ามเนื้อแขนและขา และไม่มีอาการแทรกซ้อนหลังผ่าตัดขณะคัดเลือกเข้ากลุ่มการวิจัย มีผู้ดูแล และยินดีเข้าร่วมในการวิจัย โดยจัดกลุ่มตัวอย่าง 14 คนแรก เป็นกลุ่มควบคุม และ 14 คนต่อมาจัดให้เข้ากลุ่มทดลอง โดยคำนึงถึงความคล้ายคลึงกันตามเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษาและช่วงอายุที่กำหนดไว้คือ อายุ 60-69 ปีและ 70-79 ปี ทำการศึกษาในกลุ่มควบคุมให้แล้วเสร็จก่อนทำการศึกษาในกลุ่มทดลองเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้จากผู้วิจัยร่วมกับการพยาบาลตามปกติ กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติเพียงอย่างเดียว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้นที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการดูแลตนเองที่จำเป็นตามภาวะเปี่ยงเบนด้านสุขภาพของโอเร็ม (Orem, 2001) โดยได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) เท่ากับ 0.84 ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอน บาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.82

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ แผนการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ ภาพพลิกและคู่มือการดูแลตนเองสำหรับผู้สูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดทางการพยาบาลของโอเร็มและการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้นที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 ราย เพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหาเพื่อนำไปใช้จริง

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจัดกลุ่มตัวอย่าง 14 คนแรก เป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการพยาบาลตามปกติจากเจ้าหน้าที่ประจำการหอผู้ป่วย จากนั้นผู้วิจัยจะนัดเยี่ยมบ้านเพื่อทำการสัมภาษณ์อีกครั้งในสัปดาห์ที่ 7 และทำการสอนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลตนเองหลังผ่าตัด พร้อมทั้งมอบคู่มือการดูแลตนเองสำหรับผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้นให้ เพื่อเป็นการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างและจริยธรรมการวิจัย หลังจากนั้นจึงจัดกลุ่มตัวอย่าง 14 คนต่อมาให้เข้ากลุ่มทดลอง โดยกลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลตามปกติร่วมกับแผนการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้จากผู้วิจัย โดยแบ่งการพยาบาลเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ขณะอยู่โรงพยาบาล ให้การพยาบาล 2 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที โดยเริ่มในวันที่ 3 ภายหลังการผ่าตัด และวันก่อนจำหน่ายกลับบ้าน 1 วัน ระยะที่ 2 ภายหลังจำหน่ายกลับบ้าน โดยติดตามเยี่ยมทุก 2 สัปดาห์ 3 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที รวมทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ ในชุดของกิจกรรมการพยาบาล ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการดูแลตนเองสำหรับผู้สูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น และภาพพลิกเป็นสื่อประกอบ ผู้วิจัยติดตามประเมินผลโดยให้ผู้ช่วยวิจัยสัมภาษณ์พฤติกรรมดูแลตนเองของกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมดูแลตนเองของผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมดูแลตนเองของผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้นกลุ่มที่ได้รับแผนการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้นภายหลังได้รับแผนการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้สูงกว่าก่อนได้รับแผนการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ได้แนวทางปฏิบัติการพยาบาลและกระบวนการสำหรับพยาบาลและบุคลากรทีมสุขภาพของแผนกศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์ ในการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักหลังผ่าตัด เพื่อช่วยเตรียมผู้สูงอายุให้มีความพร้อมก่อนไปพักฟื้นที่บ้าน
2. เป็นแนวทางสำหรับการจัดการปฐมนิเทศบุคลากรใหม่หรือนักศึกษาที่จะขึ้นฝึกปฏิบัติงาน โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น เพื่อให้บุคลากรใหม่และนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีการดูแลตนเองที่ดีในระยะพักฟื้นมากขึ้น
3. เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการนำเสนอต่อหัวหน้าหอผู้ป่วยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลในการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการดูแลตนเองในผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น
4. ได้แนวทางปฏิบัติการพยาบาลให้กับหน่วยงานทีมสุขภาพเยี่ยมบ้าน ในการวางแผนการพยาบาลให้กับผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น เพื่อติดตามดูแลได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการศึกษาเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง ด้วยการเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เพิ่มช่วงอายุ ขยายระยะเวลาการติดตามและประเมินผลพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ ในช่วงระยะเวลา 6-12 เดือน เพื่อศึกษาถึงความต่อเนื่องของพฤติกรรมและวัดผลการลดภาวะแทรกซ้อน
2. ควรมีการศึกษาในเรื่องการปรับสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้น เพื่อส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลสำหรับผู้สูงอายุกระดูกสะโพกหักระยะพักฟื้นต่อไป